

ULUSLARARASI DİNİ & FELSEFİ METİNLER

21. Yüzyılda Yeniden Okuma, Anlama ve Algılama
Sempozyumu
(Tebliğ Özetleri)
(20-21 Ekim 2011)

Religious and Philosophical Texts: Re-reading, Understanding and
Comprehending Them in the 21st Century
(International Symposium)

Sultanbeyli
Belediyesi

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (Başkan)
Prof. Dr. Bayram Ali ÇETİNKAYA (Semp. Koordinatörü)
Necdet DURSUN
Mehmet MAZAK
Dursun Ali ARSLAN
Yard. Doç. Dr. Ahmet Hamdi FURAT
Yrd. Doç. Dr. İsmail DEMİREZEN
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Erhan ŞEKERC
Arş. Gör. Dr. Ümit HOROZCU
Arş. Gör. Mehmet Fatih ARSLAN
Arş. Gör. Muhammed Veysel BİLİCİ
Arş. Gör. Birsen Banu OKUTAN
Arş. Gör. Emine GÖREN
Arş. Gör. Adem İRMAK

**DİNİ VE FELSEFİ METİNLER:
21. YÜZYILDA YENİDEN OKUMA, ANLAMA VE ALGILAMA
(ULUSLARARASI SEMPOZYUM)**

**RELIGIOUS and PHILOSOPHICAL TEXTS:
REREADING, UNDERSTANDING and COMPREHENDING
THEM in the 21ST CENTURY
(INTERNATIONAL SYMPOSIUM)**

**PROGRAM
PROGRAMME**

20 EKİM 2011 PERŞEMBE
Thursday, October 20, 2011

AÇILIŞ / OPENING
10.00- 11.30

Prof. Dr. Bayram Ali ÇETİNKAYA
Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ (İstanbul Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi Dekanı)
Hüseyin KESKİN (Sultanbeyli Belediye Başkanı)
Prof. Dr. Yunus SÖYLET (İstanbul Üniversitesi Rektörü)
(Katılımları halinde)

AÇILIŞ KOKTEYLİ / OPENING COCKTAIL
11.30 -12.00

BİRİNCİ OTURUM / 1st SESSION
12.00 - 13.15
(SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)
(SULTANBEYLİ MUNICIPALITY)

Din ve Akıl Bağlamında Felsefe
Philosophy in the Context of Religion and Reason
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Mahmut Kaya)

1. Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay
Felsefî Metinleri Dinî Açıdan Dinî Metinleri Felsefî Açıdan Okumak Mümkün müdür?
Is It Possible to Read Philosophical Text with Pointwiev Religious Texts or Vice Versa?
Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Prof. Dr. Bayram Ali Çetinkaya
İlk Ansiklopedik Metinler Olarak İhvân-ı Safâ Risâlelerinin Bilimsel ve Entelektüel Anlamı
Scientific and Intellectual Meaning of Ihvan-ı Safâ's Treaties as first Encyclopedic Texts of Islamic Culture
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Prof. Dr. Mehmet Bayrakdar
İbn Sina ve Spinoza Okuması
Reading Avicenna and Spinoza
Yeditepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

4. Yard. Doç. Dr. Ahmet Erhan Şekerci
John Locke'ta "Tolerans" Kavramını Yeniden Okumaya Dair
Re-read the Concept of Toleration in J. Locke
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ARA / BREAK
13.15 - 14.30

İKİNCİ OTURUM / 2nd SESSION
14.30 - 15.45
(SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)
(SULTANBEYLİ MUNICIPALITY)

Modernite ve Gelenek Bağlamında Dinin Yansımalarını Yeniden Okumak
Re-reading the Reflections of Religion in the Context of Modernity and Tradition
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Mehmet Bayraktar)

1. Prof. Dr Enes Karic
Husein Ef. Djozo and Bosnian Modern
Faculty of Islamic Studies, University of Sarajevo, Bosnia

2. Prof.Dr. Brikha Nasoraia
Sacred Texts and Esoteric Praxes in Sabian Mandeism
University of Sydney, Australia

3. Dr. Ilshat Nasyrov
Views of Ibn Khaldun and Aristotle on State
Russian Academy of Sciences, Russia

4. Prof.Dr. Muhammed Müctehid Şebüsteri
Modern Kur'an Hermenötiğine Doğru İlk Adım
The First Step to the Quran's Modern Hermeneutic
Tahran Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Iran

ARA / BREAK
15.45 - 16.00

ÜÇÜNCÜ OTURUM / 3rd SESSION
16.00 – 17.15
(SULTANBEYLİ BELEDİYESİ)
(SULTANBEYLİ MUNICIPALITY)

Dini Kaynakların Anlaşılması Sorunu: Perspektif Problemi
The Issue of Understanding Religious Sources: The Problem of Perspective
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Ömer Aydın)

1. Prof. Dr. Mehmet Erdoğan
Şâtîbî'nin el-Muvâfakât'ını Yeniden Okuma ve Anlama
Re-Reading and Re-Understanding of Shatibi's al-Muwafaqat
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Prof. Dr. Mustafa Ertürk
Hadis Metinlerinin/Sünnetin Yeniden Okunmasında / Yorumlanmasında Bir
Yöntem Olarak “Hz. Peygamber Şimdi Yaşasaydı/Görseydi...” Söylemi
The Discourse “If the Prophetic Muhammad had lived now, He would've done such
and such...” The Problem of its Using as A Method of Re-reading/Re-Interpreting
Hadith Texts/Sunnah (Its Historical and Current Value)
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Prof. Dr. Mevlüt Güngör
Kur'an'ın Kendi Kendisini Açıklaması
Qur'an's Explanation of itself
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Prof. Dr. İsmail Çalışkan
Son Devir Kur'an Yorumcularını Nasıl Okuyalım?
How Should We Understand the Koran Commentators of 20th Century?
Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

21 EKİM 2011 CUMA
Friday, October 21, 2011

DÖRDÜNCÜ OTURUM / 4th SESSION
09.00 - 10.30
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ) (ISTANBUL UNIVER-
SITY FACULTY OF THEOLOGY)
Birinci Salon / 1st Saloon

Anlama ve Yeniden-Yazma Arasında Felsefe Metni
Philosophical Text between Understanding and Re-writing
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Ömer Mahir Alper)

1. Doç. Dr. Muhammed Rayyan
Modernity in Transition
Ürdün Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, Ürdün

2. Yard. Doç. Dr. Ömer Bozkurt
Felsefi Metinlerin Anlaşılmasında Filozof Öğrenci
İlişkisinin Önemi
The Importance of Relationship between Philosopher and Disciple in Understanding
Of Philosophical Texts
Çankırı Karatekin Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

3. Yard. Doç. Dr. Ali Öztürk
Bilimlerde Metin Yazıcılığı Üzerine Meta-Matematiksel Bir Model Denemesi
An Attempt to Form a Meta-mathematical Model of Text Writing in Social Sciences
Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

4. Arş. Gör. Mehmet Ulukütük
Felsefi Metinlerin Anlaşılmasının Hermeneutik İmkanları: Hakikat, Yöntem Ve
Tarihselliğin Ufukları
Hermeneutical Opportunities of Understanding to Philosophical Texts: Horizons of
Truth, Historicity and Method
Muş Alparslan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

DÖRDÜNCÜ OTURUM / 4th SESSION
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ) / (ISTANBUL UNIVER-
SITY FACULTY OF THEOLOGY)
İkinci Salon / 2nd Saloon

Geçmiş, Şimdi, Gelecek Üçgeninde Din ve Toplum
Religion and Society at the Borderlands of Past, Present and Future
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Reşat Öngören)

1. Prof. Dr. Osman Özsoy
Ayrıntıda Derinleşmekten Genele Vukufiyete: Yeni Dönemde Din Adamı Profili
From Details to General Knowledge Scientist's Profile in the New Period
Fatih Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

2. Dr. Fatmir Shehu
The Mystical Bektâshî Order: The Founder, Growth and the Core of Its Teach-
ings
International Islamic University, Malaysia

3. Araş. Gör. Muhammed Veysel Bilici
Modern Dünyada Dindarlık ve Vatandaşlık İlişkisi: Sivil Din Olgusuna Teorik
Bir Yaklaşım
Relations of Religiosity and Citizenship in the Modern World: A Theoretical Approach
to Civil Religion
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Abdullah Hamidaddin
De-centralizing Religion in Saudi Arabia
Saudi Arabia

DÖRDÜNCÜ OTURUM /4th SESSION
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ) / (ISTANBUL UNIVER-
SITY FACULTY OF THEOLOGY)
Üçüncü Salon / 3rd Saloon

Modern Dünyada Fıkıh ve Tefsir Üzerine Düşünmek
Thinking on Fiqh and Tafsir in the Modern World
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Hasan Keskin)

1. Prof. Dr. Abdullah Kahraman
Çağdaş Söylemin Okuyuşuyla Klasik İslam Hukuku: Arkun, Ebu Zeyd ve Cabiri
Örneği
Classical Islamic Law in the Context of Contemporary Discourse: Arqun, Zayd,
Jabiri.
Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Dr. Behlül Düzenli
Bir Yirminci Yüzyıl Problemi Olarak “Kolaylık تيسير” ve İslam Hukukunu
Kolaylaştırma Arayışları
Taysir as a Twenty First Century Problem and the Quests for Simplification for the
Islamic Law
İstanbul DİB

3. Dr. Mahmut Ay
İşâri Tefsiri Yeniden Düşünmek
Rethinking the Sufi Interpretation of the Qur'an
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Yrd Doç Dr. Abdülcelil Bilgin
Kur'ân-ı Kerîm'i Türkçe Çevirisinden Okurken Karşılaşılan Anlama ve Algılama Eksikliklerinin Temel Nedenleri
The Basic Reasons for the Lack of Understanding and Perception While Reading the Qur'an From Its Turkish Translation
Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi

DÖRDÜNCÜ OTURUM / 4th SESSION
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)
(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)
Dördüncü Salon / 4th Saloon

Tarih ve Dini Söylem İlişkisi: Tarih Ne Kadar Tarih?
Relation of History and Religious Discourse: Is History Really History?
(*Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Mevlüt Güngör*)

1. Doç. Dr. Nurettin Gemici
Evlîya Çelebi Seyahatnamesi'nin Kaynak Eser Olarak Kullanımında Karşılaşılan Güçlükler ve Çözüm Önerileri
Difficulties Faced in the Travelbook of Ewliya in using as a Reference and Some Recommendations Concerning Solution
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Yard. Doç. Dr. Mehmet Nadir Özdemir
Bir Deneme: İnsan Hak Ve Hürriyetleri Açısından İlk Dönem İslam Tarihini Yeniden Okumak
Re-reading the first Period of Islamic History in Terms of Human Rights and Freedom
Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi

3. Dr. Yusri Hazren
Heterodox Doctrines in Contemporary Islamic Thought: The Druze as a Case Study
The Hebrew University, Israil

4. Abdüsselam el-Vecih
Remarks on the Inscriptive Yemen Culture in the Midst of Oblivion and Recall
Yemen

ARA / BREAK
10.30-10.45

BEŞİNCİ OTURUM / 5th SESSION
(10.45- 12.15)
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)
(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)
Birinci Salon / 1st Saloon

İslam Düşüncesini Felsefe Süzgecinden Geçirmek- Okumak
Reading the Islamic Thought with the Filter of the Philosophy
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Mustafa Ertürk)

1. Prof. Dr. Ali Durusoy

Kur'an-ı Kerim'de 'Kelime' Lafzı Üzerine Bazı Düşünceler
Some Thoughts about the Phares of Kalima in Koran
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Doç. Dr. Süleyman Dönmez

İcmadan Konvansiyona: İcma bir uyulaşım olabilir mi?
From Icma to Convention: Can We Reach an Absolute Judgement (Icma) based on a Common Understanding (Convention)?
Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Yrd. Doç. Dr. Şahin Efil

Pozitivist Felsefeyi İslam Düşüncesine Eklemlmek (!)
Articulating Positivist Philosophy to Islamic Thought (!)
İnönü Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

4. Arş. Gör. Burak Şaman

Levinas'ın Talmud Okumaları Bağlamında Dini Metin ve Filozof İlişkisi
The Relation of The Religious Text And The Philosopher in Context of Levinas' "Talmudic Readings"
Karatekin Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

BEŞİNCİ OTURUM / 5th SESSION
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)
(İSTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)
İkinci Salon / 2nd Saloon

Modern Çağın Penceresinden Dini ve Dindarlığı Gözlemlemek
Observing the Religion and Religiosity at the Window of the Modern Age
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Hüseyin Sarıoğlu)

1. Doç. Dr. Mustafa Doğan Karacoşkun

Üç kissa, Üç okuma: Hümanist Psikolog Fromm'dan Eski Ahit Okumaları
Three Story, Three Reading: the Reading Religious Texts in the Humanistic View in the case of Erich Fromm
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Yrd. Doç. Dr. Yakup Çoştu

Küreselleşme Sürecinde Klasik Metinlerin Yeniden Okunması Üzerine Bir Değerlendirme
An Investigation on Re-Read the Classical Texts in the Process of Globalization
Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Doç. Dr. Mustafa Arslan

Yeniçağ Etiği Ve Postmodernitenin Ruhu: 21. Yüzyılda Yeni Dinsel Bilinçliliğin Weberyen Analizi
New Age Ethics and The Spirit of Posymodernity: Weberian Analysis of New Religious Consciousness in XXI. Century
İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Yard. Doç. Şamil Öçal

Retoriğin Kışkırtıcı Gücü: Ali Şeriatî’de Din, Modernizm ve Geleniğin Özgürleştirici Yorumu

The Inciting Power of Rhetoric: The Emancipatory Interpretation of Religion, Tradition and Modernism in Ali Sheriati

Kırıkkale Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

BEŞİNCİ OTURUM / 5th SESSION

(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)

(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)

Üçüncü Salon / 3rd Saloon

Zamanın Ruhu: Din, Edebiyat ve Sanat

Spirit of the Time: Religion, Literature and Art

(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Adnan Aslan)

1. Doç. Dr. Fazlı Arslan

İslam/Doğu Müzik Metinlerini Yeniden Okuma Üstüne

About Rereading and Understanding of Islamic Eastern Music’s Texts

Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

2. Yard. Doç. Dr. Caner Işık

Alevi Bektaşî Geleneğinde Deyişler ve Muhabbet

Folk Poems and Conversation (Muhabbet) in Alevi Bektashi Tradition

Adnan Menderes Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

3. Öğretim Gör. Abdülhalim Koçkuzu

II. Meşrutîyet Dönemi Osmanlı Aydını Mustafa Satı’ Bey’in Terbiye’sinden “Terbiye-i Ahlâk”

Re-reading of “Terbiye-i Ahlâkiye” within the book (Fenn-i Terbiye) of Mustafa Satı Bey, the Intellectual of the Second Constitutional Period of Ottoman Empire

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Öğrt. Gör. Dr. Nurgül Sucu

Bostanzâde Yahyâ Efendi’nin Mir’âtü’l-Ahlâk’ında Geçen Hikâyelerin Günümüzde Okunup Anlaşılmasına Dâir Bir Değerlendirme

An Evaluation on Contemporary Reading and Appreciation of Parables in Bostanzâde Yahyâ Efendi’s Mir’âtü’l-Ahlâk (Mirror Of Morals)

Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

BEŞİNCİ OTURUM / 5th SESSION

(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)

(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)

Dördüncü Salon / 4th Saloon

Din- Akıl İlişkisi: Kelam Perspektifi

Relationship between Religion and Reason: Perspectives of Theology

(Oturum Başkan/Chairman: Prof. Dr. Tahsin Özcan)

1. Prof. Dr. Ömer Aydın

Kelam Metinlerini Kronolojik ve Lokal Okuma
Chronological and Local Reading of Kalam Texts
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Doç. Dr. Özcan Hıdır

“Oryantalistik Metodoloji”lerin Günümüzde İslâmî Metinleri “Yeniden Okuma”daki Etkisi

The Methodological Influence or Contribution of Orientalism on the Re-reading and Re-thinking of Basic Islamic Texts (Qur'an and Sunnah)
Islamic University of Rotterdam

3. Doç. Dr. Cemalettin Erdemci

Kelamcılarının Nassı Anlama Biçimi ve Tevil Mekanizmaları

The Methods of Islamic Theologist to Understand Nass and Ta'wil Ways
Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Yrd. Doç. Dr. Yunus Cengiz

**Kelâmî Metinlerin Güncelleştirilmesinde Bir İmkân Olarak “Eylem Teorisi”:
Kâdî Abdülcebbar Örneği**

Action Theory as a Possibility in Updating Theological Texts: The Case of Qadi Abd al-Jabbar
Mardin Artuklu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

ARA / BREAK

12.14-14.30

ALTINCI OTURUM / 6th SESSION

(14.30 – 16.00)

(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)

(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)

Birinci Salon / 1st Saloon

Geleneksel Olanı Modern Olanla Anlama veya Yeniden Kurma
Understanding or Reconstructing what is Traditional via Modern
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Murtaza Bedir)

1. Yard. Doç. Dr. Zeynep Gemuhluoğlu

Gazzâlî Düşüncesindeki Kur'an-Varlık-Metin-Âlem İlişkileri Işığında “Roman ve Kur'ân” Tartışmalarına Dair Bir İnceleme

A Study about Debates of "Novel and Kur'an" in the light of the Relationships of Kur'an-Existence-Script/Text-Cosmos in Gazzali's Thought
Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Dr. Kabuye Uthman Sulaiman

Distributive Justice: A Comparative Analysis

International Islamic University, Malaysia

3. Zahra Ayubi

Rereading Medieval Islamic Philosophy for Ethical Gender Relations in Modernity

University of North Carolina, USA

4. Feyza Şule Düşgün
Okuma ve Düşünme Yöntemi Olarak Deconstruction (Yapısöküm)
As Method of Thinking and Understanding: Deconstruction
Ankara DİB

ALTINCI OTURUM / 6th SESSION
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)
(İSTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)
İkinci Salon / 2nd Saloon

Günümüzde Klasik Dini Metinleri Okumak
Reading Classical Religious Texts in Contemporary Times
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof.Dr. İlhan Kutluer)

1. Prof. Dr. Ramazan Altıntaş
Bir Kalam Klasığı Olarak Ebu Hanife'nin el-Fıkhu'l-Ekber'i Ve Etkileri
Abu Hanifa's al-Fıqh al-Akbar as a Classical Text in Kalām and Its Influences
Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Prof. Dr. Talip Özdeş
Maturidi'yi Nasıl Okumalıyız?
How Should We Read Maturidi?
Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Doç. Dr. Adil Yavuz
Nebevî Sünnetin Anlaşılmasında Küllî Kâideler
Some General Rules For Understanding The Prophetic Tradition
Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Doç. Dr. Mustafa Karataş
Rü'yet-i Hilal Konusu Çerçevesinde Hadisleri Yeniden Okumak
Re-reading the Hadiths in the frame of Ru'yet al-Hilal
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ALTINCI OTURUM / 6th SESSION
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)
(İSTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)
Üçüncü Salon /3rd Saloon

Kur'an'ın Anlaşılmasında Modern Duraklar
Understanding Qur'an: Modern Stops
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Bilal Kemikli)

1. Prof.Dr. İsmail Bardhi
Theological Effort of Hafız Ali Korça
Üsküp, Makedonya

2. Doç Dr. Necmettin Gökkır
“Çağdaş Tefsir” Tipolojilerinde “Okuyucu Bağlam”ı
“Reader Context” in the Typologies of “Contemporary Tafsir”
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Yrd. Doç. Dr. Yusuf Alemdar

Osmanlı'nın Kırılma Cumhuriyet'in Kurulma Noktasında Bir Müslüman-Türk Münevveri Abdurrahman Aygün'ün (1878-1943) Barnaba İncili'ni Değerlendirmesi

At the Breaking Point of The Ottoman Empire and the Founding of Republic An Enlightened Muslim-Turkish Abdurrahman Aygun's (1878-1943) Assessment of Bible of Barnabas

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Dr. Reşad İlyasov

Metin ve Söylem Türleri: Ebu Saîd Muhammed Hâdimî'nin (1701/1113-1762/1176) İnterdisipliner Yorum Yöntemi

Text and Expression Methods: Inter-disciplinary Interpretation Method of Abu Said Mahammad Khadimi

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi, Azerbaycan

ALTINCI OTURUM / 6th SESSION

(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)

(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)

Dördüncü Salon /4th Saloon

Modernite ve Gelenek Arasında Din, Kutsal ve Toplum

Religion, Sacred and Society between Tradition and Modernity

(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Zekeriya Güler)

1. Prof. Dr. Bedri Gencer

Gazâli ve Şaheseri: Dünyayı Değiştiren Bir Kitabın Serencamı

Ghazali and His Masterpiece: The Venture of a Book that Changed the World

Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

2. Doç. Dr. Mustafa Tekin

İbn Haldun 21. Yüzyıla Ne Öneriyor?

What does Ibn Haldun Suggest to 21th Century?

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Yrd. Doç. Dr. İsmail Demirezen

Tüketim Toplumunda Dini Metinlerin Yeniden Anlaşılması

Reunderstanding Religious Texts in Consumer Societies

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Yrd.Doç.Dr. Emine Öztürk

Kutsal Kitaplardaki Yaratılış Hikâyesini Yeniden Okumak

Re-Reading the Creation Myth in the Holy Books

İğdir Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

ARA / BREAK

16.00- 16.15

YEDİNCİ OTURUM / 7th SESSION

(16.15-17.45)

(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)
(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)

Birinci Salon /1st Saloon

Bilmek, Yaşamak ve Din: Klasikten Moderne Felsefe
Knowing, Living and Religion: Philosophy from Classics to Moderns
(*Oturum Başkanı/Chairman: Prof. Dr. Mehmet Paçacı*)

1. Prof. Dr. Adnan Aslan

Martin Heidegger Metne Neden Mesafeli Duruyor?

Why does Martin Heidegger be little certain Philosophical Texts?

29 Mayıs Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

2. Doç. Dr. Serdar Demirel

Bilginin İslâmîleştirilmesi Tartışmalarına Bir Katkı

An Analysis of the Islamization of Knowledge Project International Islamic University Malaysia as a Case Study

International Islamic University, Malaysia

3. Yard. Doç. Dr. Emin Çelebi

Şakir Kocabaş'ın Önerdiği Gramatik Metodolojinin Bilginin İslamîleştirilmesine Katkı Sağlama İmkânı Üzerine -İlim Kavramı Üzerinden Bir İnceleme-

On the Possibility of Contribution of Gramatical Methodology Proposed by Şakir Kocabaş to the Islamization of Knowledge A Study on the Term "İlm" (Knowledge)

Muş Alparslan Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi

4. Arş. Gör. Mehmet Fatih Arslan

Klasik'in İnsan Algısı: Tüketim İlişkilerinde Alternatif Bir Yaklaşım

An Alternative Approach to Consuming Habits via Classical Concepts of "Nafs"

İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

YEDİNCİ OTURUM / 7th SESSION

(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)

(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)

İkinci Salon / 2nd Saloon

Felsefe-Din İlişkisi Bağlamında Metin

Text in the Context of Relations of Philosophy and Religion

(*Oturum Başkanı: Prof. Dr. Sıtkı Güllü*)

1. Doç. Dr. Hüseyin Karaman

XXI. Yüzyılda Ebu Bekir er-Râzi'yi Nasıl Okumalıyız?

How Should We Read Abu Bakr al-Râzi in 21st Century?"

Rize Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Dr. Norillah Abdullah

Comparative Analysis Between Bloom's and Malik Badri's Taxonomies of Thinking Process

International Islamic University, Malaysia

3. Yard. Doç. F. Asiye Şenat Kazancı

İki Değerli Aristo Mantığının Kur'an Yorumunu Daraltıcı Etkileri Üzerine

The Constrictive Effects of Two-Valued Aristotle Sense on the Interpretation of Quran

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

4. Doç. Dr. Musa Kazım Arıcan

Teolojik-Politik Bir İnceleme'nin Dini Ve Felsefi Bağlamda Okunuşu Üzerine Bazı Değerlendirmeler

Some Evaluations on a Theological-Political Treatise's Reading of Religious and Philosophical Contexts

Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

YEDİNCİ OTURUM / 7th SESSION

(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)

(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)

Üçüncü Salon / 3rd Saloon

Anlama ve Anlatma Arasında Dini Metinler

Religious Texts between Comprehension and Description

(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Tahir Yaren)

1. Prof. Dr. Bilal Kemikli

Sûfi Şairi Anlamak Sun'ullah-ı Gaybî Örneğinde Sûfi Şairin Anlam Düzeylerine İlişkin Bazı Mülâhazalar

Understanding the Sufi Poet: An Approach to the Levels of Meaning of the Sufi Poet: the Example of Sun'ullah Gaybi

Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Prof. Dr. Hasan Keskin

Bazı Tefsir Problemlerine Ebû Hanîfe'nin Yaklaşımı

(Beş Risâle'î Bağlamında)

Abu Hanifa's Approach to some Exegesis Problems

Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

3. Mahmut Ebul Huda El Huseyn

Sufism and Philosophy: Similar Language, Different Content

Syria

4. Arş. Gör. İslam Can

Dini Metinlerin Anlaşılması ve Yorumlanmasında Anlayıcı Yöntemin İmkânı ve Sınırlılıkları: Dilthey Ve Weber Örneği

Opportunities and Limitations of Verstehen Method to Understanding Religious Texts: The Case of Dilthey and Weber

Muş Alparslan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi

YEDİNCİ OTURUM / 7th SESSION
(İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ)
(ISTANBUL UNIVERSITY FACULTY OF THEOLOGY)
Dördüncü Salon / 4th Saloon

Dini Metin ve Anlama İlişkisini (Yeniden) Okumak
(Re)Reading the relationships between Comprehension and Religious Text
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Ramazan Altıntaş)

1. Prof. Dr. Mahfuz Söylemez
Klasik Coğrafya Kitaplarının Bilgi Değeri Üzerine
On Epistemological Value of Classic Geography Books
İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

2. Prof. Dr. Davud Salih Abdullah
Sabiteler ve Değişkenler Çerçevesinde Dini Metinleri İnceleme ve Analiz
An Analysis of Religious Texts in the Framework of Constants and Variables
İmamı Azam Ebu Hanife Fakültesi, Irak

3. Prof. Dr. Mehmet Paçacı
Kur'an Hakkındaki Yorum Dilleri Üzerine
On Interpretative Discourses on the Qur'an
Diyanet İşleri Başkanlığı Yurt Dışı Daire Başkanı

4. Abdullah Haşim es-Seyani
Zeydiye Mezhebinin Hadis İlimlerine Katkısı: İmam Hadi Örneği
Contribution of Zeydiye Sect to the Science of Hadith: The Case of İmam Hadi
Yemen

ARA / BREAK
17.45- 18.00

DEĞERLENDİRME OTURUMU
ASSESSMENT SESSION

18.00- 18.30
(Oturum Başkanı / Chairman: Prof. Dr. Şinasi Gündüz)

Prof. Dr. Raşit Küçük
Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay
Prof. Dr. Abdülaziz Bayındır
Prof. Dr. İsmail Kara
Prof. Dr. Bayram Ali Çetinkaya

KATILIMCI LİSTESİ

Prof. Dr. Şinasi Gündüz

Prof. Dr. Bayram Ali Çetinkaya

Prof.Dr. Brikha Nasoraia (AVUSTURALYA)

Prof. Dr. Davud Salih Abdullah (IRAK)

Prof. Dr Enes Karic (BOSNA)

Prof.Dr. Muhammed Müctehid Şebüsteri (İRAN)

Prof. Dr. İsmail Bardhi (MAKEDONYA)

Prof. Dr. Süleyman Hayri Bolay

Prof. Dr. Mahfuz Söylemez

Prof. Dr. Mehmet Paçacı

Prof. Dr. Mehmet Bayrakdar

Prof. Dr. Mehmet Erdoğan

Prof. Dr. Mustafa Ertürk

Prof. Dr. Osman Özsoy

Prof. Dr. Abdullah Kahraman

Prof. Dr. Ali Durusoy

Prof. Dr. Mevlüt Güngör

Prof. Dr. İsmail Çalışkan

Prof. Dr. Ramazan Altıntaş

Prof. Dr. Ömer Aydın

Prof. Dr. Adnan Arslan

Prof. Dr. Bilal Kemikli

Prof. Dr. Raşit Küçük

Prof. Dr. Abdülaziz Bayındır

Prof. Dr. İsmail Kara

Prof. Dr. Bedri Gencer

Prof. Dr.Talip Özdeş

Doç. Dr. Muhammed Reyyan (ÜRDÜN)

Doç. Dr. Özcan Hıdır (HOLLANDA)

Doç. Dr. Süleyman Dönmez

Doç. Dr. Mustafa Doğan Karacoşkun

Doç. Dr. Serdar Demirel (MALEZYA)

Doç. Dr. Mustafa Arslan
Doç. Dr. Cemalettin Erdemci
Doç. Dr. Adil Yavuz
Doç. Dr. Mustafa Karataş
Doç. Dr. Nurettin Gemici
Doç. Dr. Necmettin Gökür
Doç. Dr. Mustafa Tekin
Doç. Dr. Hüseyin Karaman
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Erhan Şekerci
Yrd. Doç. Dr. Ömer Bozkurt
Yard. Doç. Dr. Musa Kazım Arıcan
Yard. Doç. F. Asiye Şenat Kazancı
Yard. Doç. Dr. Emin Çelebi
Yrd. Doç. Dr. Emine Öztürk
Yrd. Doç. Dr. İsmail Demirezen
Yrd. Doç. Dr. Yusuf Alemdar
Yard. Doç. Dr. Zeynep Gemuhluoğlu
Yrd. Doç. Dr. Yunus Cengiz
Yrd. Doç. Dr. Caner Işık
Yrd. Doç. Dr. Fazlı Arslan
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Hamdi Furat
Yrd. Doç. Dr. Abdülcelil Bilgin
Yard. Doç. Dr. Şahin Efil
Yrd. Doç. Dr. Yakup Çoştu
Yard. Doç. Şamil Öçal
Yrd. Doç. Dr. Ümit Horozcu
Dr. İlshat Nasyrov (RUSYA)
Dr. Ali Öztürk
Dr. Fatmir Shehu (MALEZYA)
Dr. Mahmut Ay
Dr. Behlül Düzenli
Dr. Mehmet Nadir Özdemir
Dr. Yusri Hazren (İSRAİL)

Dr. Kabuye Uthman Sulaiman (MALEZYA)
Dr. Reşad İlyasov (AZERBAYCAN)
Öğrt. Gör. Dr. Nurgül Sucu
Araş. Gör. Mehmet Ulukütük
Araş. Gör. Muhammed Veysel Bilici
Arş. Gör. İslam Can
Arş. Gör. Mehmet Fatih Arslan
Arş. Gör. Birsen Banu Okutan
Arş. Gör. Emine Gören
Arş. Gör. Adem Irmak
Araş. Gör. Burak Şaman
Öğretim Gör. Abdülhalim Koçkuzu
Abdullah Hamidaddin (SUUDİ ARABİSTAN)
Abdüselam el-Vecih (YEMEN)
Zahra Ayubi (ABD)
Feyza Şule Düşgün
Norillah Abdullah (MALEZYA)
Mahmut Ebul Huda El Huseyn (SURIYE)
Abdullah Haşim es-Seyani (YEMEN)

word in the eradicating the mental tiredness, which occurs between civilizations that are in communication and beginning to understand each other and also becoming enemies of each other via communication devices for modern times. The perception of John Locke on tolerance, who has significant part in the establishing modern England and in the modern American Liberalism concept, has included important data while he has set since enlightenment age.

“The Mystical Bektóshô Order: The Founder, Growth and the Core of Its Teachings”

Fatmir Shehu

The mystical order is a universal phenomenon that has existed and still exists in all world religions. But not every mystical order has been faithful to the core teachings of these religions. However, the Muslims have constructed for themselves different mystical orders from the beginning of Islamic Civilisation. Most of these mystical orders have gone very far from the core teachings of Islam. The BektÉshÊ Order, one among these Muslim mystical orders, has through its decrees and teachings affected the hearts and minds of many common Muslims in general and Muslim intellectuals in particular. Although, this order has not rejected the essential elements of the Islamic Worldview: TawÍEd (The Oneness of Allah), Nubuwah (The Prophethood), and al-Ókhirah (The Day of Resurrection); yet it does not reflect these elements in its teachings. This paper attempts to explore through an analytical and philosophical study the causes of emergence, growth as well as the most important teachings of this Order. The study on the BektÉshÊ Order is conducted with the effort that it may help to reconstruct the concept of al-TaÍawÉf al-BektÉshÊ and its understanding as well as to give a clear picture about the mission carried out by this Order. It is significant to study this Muslim mystical order because: (1) The BektÉshÊ Order has been an influential and large ØÉfÊ Order. (2) The thoughts and beliefs of the BektÉshÊ Order have reflected an extravagant intellectual discourse in the ØÉfÊ movement in general, especially during the Ottoman Caliphate. (3) The development of the BektÉshÊ Order and its interaction with society within different groups of people may help to understand how social environment may influence the development of thought and vice versa. In other words, this study shows to the reader how beliefs, rituals and practices of such mystical order may influence the reconstruction of Muslim Ummah of the 21st century, on the one hand, and its destruction on the other.

“Distributive Justice: A Comparative Analysis”

Kabuye Uthman Sulaiman

Distribution of wealth and income is one of the most important topics concerning the economic life of man, and yet the most controversial. It is due to distribution of wealth and income that great revolutions such as the French Revolution of 1789, and armed conflicts in many parts of the world have taken place. The most fundamental question

in the distribution of wealth and income is: What criterion or criteria should be followed to achieve distributive justice? This question has been a big controversy among philosophers, economists, and politicians, and no conclusion has ever been reached. In this paper I intend to analyze, comprehensively and systematically, the 'Islamic Theory' of distributive justice in comparison with the 'Entitlement Theory' and the 'Difference Principle' so as to show the differences and similarities between it and these two liberal theories of distributive justice that now dominate the Western thought. The study will be limited to views of four contemporary thinkers; namely, Sayyid Qutb, Muhammad Baqir al-Sadr, John Rawls and Robert Nozick. The former two are recognized figures in the contemporary Islamic thought. They have addressed themselves to social, political, cultural and economic problems prevalent among contemporary Muslims and have suggested some ways to overcome them, based on the teachings of the Qur'an and Sunnah. The two are regarded among the pioneers of Islamic revival, which is concerned mainly with the establishment of an Islamic State, and the application of the Shari'ah (Islamic law) in all aspects of life.

İbn Haldun 21. Yüzyıla Ne Öneriyor?

Mustafa Tekin

İbn Haldun 14. yüzyılda yaşamış olmasına rağmen, görüş ve yaklaşımlarıyla 21. yüzyıla adım attığımız bu zaman diliminde de önemini hala koruyan bir figürdür. Meşhur Mukaddimesi, aslında tarih kitabının başına yazdığı ve içerisinde tarih felsefesinden sosyolojiye birçok perspektifleri ihtiva etmektedir. Mukaddime, İbn Haldun'un tarihe, topluma, dine ve hayata bakışını yansıtan bir dünya görüşü olduğu kadar, zamanındaki düşünsel krize karşı bir öneri sunma teşebbüsü olarak okunabilir. Dolayısıyla İbn Haldun'un sadece tarih anlayışını değil, felsefe ve perspektifini de vermektedir.

Modern zamanlar İslam dünyasının kriz zamanlarını ifade etmektedir. Aydınlanma Düşüncesi, insanın kendi imkan ve enstrümanlarıyla dünyayı inşa etme çabası olarak okunabilir. Batı'da Rönesans, Reform ve Aydınlanma ile birlikte, insanın Tanrı yerine ikame olma çabası, modern zamanların da karakteristik özelliklerinden olmuştur. Jean Baudrillard'ın haklı tespitiyle, insan Tanrı'yı yeryüzünden öteleyince, hakikati inşa etme zorunluluğuyla yüzyüze kalmıştır. Batı'nın bu temeller üzerinde hızlı yükselişine, İslam dünyasının düşünsel krizi eşlik etmiştir. O günden bu yana krizin aşılması için İslam dünyasında farklı çabalar hep gözlenmiştir. Bugün için en önemli soru(n), krizi aşma çabaları olarak ortaya konulan önerilerin değeridir. Bu önerilerin krizi aşma hakkında katkı ve zaafiyetlerinin tartışılması bir zorunluluktur.

Bu bağlamda İbn Haldun'un da bu düşünsel krizin aşılmasında, günümüze katkı ve zaafiyetlerinin ortaya konulması gerekmektedir. İbn Haldun, "Kitabu'l-İber..." şeklinde başlayan kitabına yazdığı "Mukaddime"sinde, tarihçileri eleştirirken onların hikayeci tarzları ile nedensellik, gözlem ve akli kritiğe mesafeli oluşlarını sorunsallaştırmaktadır. İbn Haldun, tarihi dikey olarak da okumakta; tarih ve toplumda var olan evrensel ilkelere nedensellik, gözlem, akli kritik çerçevesinde analiz etmektedir. İbn Haldun'un bu